

Intoxikácia liekmi

1. Po vstupe lieku do organizmu sa liek uvoľňuje, prejde do krvi, pomocou cievnej sústavy sa dostane až k postihnutému miestu a pomaly pacient začína cítiť úľavu od bolesti.

2. Pacientove lieky môžu vyzeráť veľmi podobne, a tak si myslí, že berie 2 rozličné lieky, no v realite vezme 2 rovnaké lieky. Mohlo sa tiež stať, že pacientka zobrala 2 lieky, ktoré majú podobné zloženie, a teda prijala veľkú dávku danej látky a predávkovala sa.

3. Poškodené obličky ťažšie vylučujú dané liečivo, preto v organizme pretrváva jeho účinok, ktorý je predĺžený a v krajnom prípade môže spôsobiť aj toxicitu pre uvedené sa pri poškodených obličkách dávajú niektoré liečivá v polovičnej dávke (napr. antibiotiká, lieky na riedenie krvi, kardiotoniká – digoxin).

4. V prvom rade by som zistil či pacient dýcha, priložil ucho k ústam, prsty by som položil na hornú časť krku (pod sánku) a zistil by som, či mu bije srdce. Určite by som ako ďalší krok zvolil zavolanie RZP (rýchla zdravotná pomoc), kým by prišla záchranka, dával by som na pacienta pozor, dal ho do stabilizovanej polohy („Postihnutého položte na brucho s pokrčenou jednou nohou a zdvihnutou rukou na tej istej strane. Hlavu otočte na tú istú stranu, a to tak, aby brada prečnievala cez podložku. Postihnutého prikryte prikrývkou alebo ho teplo oblečte.“(1)), kontroloval by som či dýcha, či sa nedusí zvratkami, poprípade by som skúsil nájsť krabičku od liekov a zistiť čím sa predávkoval, tým pádom by som mohol uľahčiť robotu zdravotníkom pri rýchlom určení ďalších krokov. Zvracanie sa neodporúča vyvolať lebo je pacient v bezvedomí, mohol by to byť pre neho šok a mohol by sa nadýchnuť zvratiek/zadusiť sa nimi.

5. „ABCDE: A – airway, B – breathing, C – circulation, D – dysfunction CNS, E – exposure a environment. Zisťujeme priechodnosť dýchacích ciest, kontrolujeme prítomnosť dostatočnosť dýchania, zisťujeme krvný obeh a vonkajšie krvácanie, dysfunkciu CNS – poruchy vedomia a obnažujeme postihnuté časti tela na podrobnejšie vyšetrenie, zároveň chránime pred vplyvmi poveternosti (brániť stratám tepla).“(2) Myslím si, že sa to dá aplikovať aj u pacientov s predávkovaním.

6. „Organofosfáty (skrátene OP) sú estery kyseliny fosforečnej, jedná sa pravdepodobne o najrozšírenejší organické zlúčeniny fosforu. Patrí k nim mnoho z dôležitých biomolekúl, napríklad DNA a RNA a mnoho kofaktorov, ktoré sú nevyhnutné pre život. Organofosfáty sú základom mnohých insekticídov (prípravkov na ničenie hmyzu), herbicídov a nervových chemických zbraní. Pri otrave organofosfátmi sa objavuje slinenie, slzenie, nutkanie na močenie a defekáciu, motilita tráviacej sústavy, zvracanie a stiahnutie zreníc. Môže sa objaviť bronchospazmus, rozmazané videnie a bradykardia. Príznaky sú spôsobené nadbytkom acetylcholínu, ktorý je dôsledkom inhibícia acetylcholinesterázy.“(3)

7. Atropín sa podáva preto, lebo potláča tieto príznaky: salivácia, slzenie, vracanie, časté močenie, hnačka, mióza, porucha akomodácie, rozmazané videnie, bolestivosť očí, bronchorrhea, bradykardia, arytmie, menej účinný voči CNS príznakom, minimálne potláča kŕča, paralýzu. Atropín pichneme pacientovi do žily, kontinuálne podávanie atropínu: 0,5 – 2,4 mg/kg/hod, sledujeme účinky atropínu na vymenované viditeľné príznaky, zmenu v správaní, reakcii, taktiež sledujeme účinky na CNS a či pôsobí na žľazy s vnútorným vylučovaním.

Otrava paralenom

1. Môže to byť žlčník, pečeň, hrubé črevo, poprípade pravá oblička
2. Najčastejšie príčiny otravy sú: dieťa si myslí, že si ide dať cukríky a namiesto toho zje tabletky, kapsuly na pranie, čistiace prostriedky ako jar, pur
dieťa si myslí, že pije vodu no vypije olej, ocot, riedilo, alkohol
u starších detí (teenagerov) sa môže vyskytnúť otrava alkoholom
väčšina týchto otráv vzniká z nevedomosti a z zámeny dieťaťa

3. „Príznaky otravy paracetamolom:

Priebeh otravy paracetamolom možno rozdeliť do niekoľkých časových fáz:

Tesne po otrave trpí chorý nevoľnosťami, nechutenstvom a zvracaním. Ďalej sa objavuje potenie, ospalosť a apatia.

Počas druhej fázy otravy dochádza k prechodnému zlepšeniu stavu chorého a vymiznutí príznakov. Tento fakt je veľmi nebezpečný, pretože maskuje závažnosť rozvíjajúceho sa ochorenia.

Tretia fáza prichádza spravidla po dvoch dňoch od otravy. Opäť dochádza k rýchlemu zhoršeniu zdravotného stavu chorého, ktoré sa prejaví nevoľnosťou a zvracaním. K tomu sa pridávajú bolesti brucha v oblasti pravého podbruška.

Štvrtá fáza nastáva 4-5 dní po požití paracetamolu. Pečeň a obličky chorého zlyhávajú. To sa prejaví rozvojom žltacky a zadržiavaním moču. Následne dochádza k poruchám vedomia, zmätenosti, letargii a nakoniec upadne pacient do kómy. Pokiaľ nedôjde k včasnej liečbe, umiera chorý do desiatich dní od predávkovania liekmi.“(1)

4. „Liečba intoxikácie prebieha na oddeleniach JIS alebo ARO, kde je chorý pod neustálym dohľadom lekára. Dochádza k opakovaným výplachom žalúdka a čriev, podávaniu **aktívneho uhlia**, čím dôjde k vychytávaniu jedu v tráviacom trakte.“(2) taktiež sa podáva **antidotum N-acetylcystein** (úvodná dávka 140-150 mg/kg, pokračujúca dávka 70 mg/kg)

5. Najprv by som sa ho spýtal čo mu je, ako sa cíti, v ktorej časti tela ho to bolí, a čo naposledy jedol, a pil. Ak by mi povedal, že sa cíti zle, určite by som to nepodcenil a zavolať záchrannú pomoc, šiel s ním do nemocnice a od lekára zistil čo sa s ním deje. Ak by bol v bezvedomí, snažil by som sa ho prebrať jemnou fackou, alebo vodou, potom by som zavolať pomoc a za ten čas sa snažil prebrať ho a zistiť čo sa s ním deje, čo môže byť príčinou.

6. Najmä pečeň a obličky.

7. „Pečeň a obličky chorého zlyhávajú. To sa prejaví rozvojom žltacky a zadržiavaním moču. Následne dochádza k poruchám vedomia, zmätenosti, letargii a nakoniec upadne pacient do kómy. Pokiaľ nedôjde k včasnej liečbe, umiera chorý do desiatich dní od predávkovania liekmi.“(3)

Porucha vedomia

1. Myslím si, že v dome našej rodinky došlo k úniku plynu – konkrétne oxidu uhoľnatého (CO), (pri procese kúrenia)
2. „Karbonylhemoglobín (COHb, karboxyhemoglobínu) vzniká väzbou oxidu uhoľnatého na hemoglobín. Vytvorená väzba je 250-300krát silnejšia ako väzba kyslíka. Karbonylhemoglobín nemôže transportovať kyslík a v dôsledku zníženej schopnosti krvi prenášať kyslík sa vyvíja bunková hypoxia. V nadbytku kyslíka je väzba oxidu uhoľnatého na hemoglobín reverzibilná. Preto je pri otrave oxidom uhoľnatým najdôležitejšia inhalácia O₂.“(1) „Pri malých koncentráciách má CO zanedbateľný toxický účinok. Pri vyšších koncentráciách vedie k vzostupu dychovej frekvencie, dysrhythmiam srdca a poruche vedomia. Vo vysokých koncentráciách (>10 %) spôsobuje zastavenie dýchania a smrť už v priebehu minút.“(2)
3. „pulzová oxymetria nemá diagnostický prínos, pretože COHb absorbuje svetlo oxymetra podobne ako oxyhemoglobín (zlúčenina hemoglobínu s kyslíkom nachádzajúca sa v krvi)“(3)
4. Kauzálna liečba : „inhalácia vysokých prietokov 100-percentného kyslíka (až 15 l/min) bez spätného vdychovania, u indikovaných pacientov (bezvedomie) UPV so 100 % O₂ a PEEP, liečba edému mozgu pri ťažkých intoxikáciách: diuretiká, manitol, mierna hyperventilácia: možný protiedémový účinok, kortikoidy sa neodporúčajú, v prípade kŕčov – diazepam 5 – 10 mg i. v., korekcia acidózy – 8,4 % natrium hydrogenokarbonát,“(4) vylepšená kauzálna liečba: Hyperbarická komora (hyperbaroxická terapia)
5. „Neskoré následky akútnej intoxikácie CO sa môžu prejaviť za niekoľko týždňov po otrave. Patria sem hlavne neuropsychické poruchy vrátane straty pamäte, postihnutie intelektu, zmeny správania, zhoršenie až strata sluchu, poškodenie mozočkových funkcií, parkinsonizmus. Po ťažkej otrave až pretrvávajúci **vegetatívny stav**.“(5)

Zdroje:

porucha vedomia :

(1) <https://www.wikiskripta.eu/w/Karbonylhemoglobin>

(2),(3),(4),(5) <https://www.unilabs.sk/casopis-invitro/otrava-oxidom-uholnatym-oxidom-uhlicitym>

otrava paralenom :

(1),(2),(3) <https://sk.medlicker.com/630-otrava-paracetamolom-priciny-priznaky-diagnostika-a-liecba>

intoxikácia liekmi :

(1) <https://www.liekinfo.sk/sprievodca-spotrebitela/prva-pomoc-pri-otrave-liekmi>

(2) <https://www.solen.sk/storage/file/article/b8b099fec13c59dd2107cf855a1d9a78.pdf>

(3) <https://cs.wikipedia.org/wiki/Organofosf%C3%A1ty>